

Jeg har ikke lukket øjnene for, hvad der foregår i WTO-regi, den udvikling, vi ved der vil komme i EU's landbrugspolitik, og den folkelige debat, der er omkring sundhed og kvalitet af vores fødevarer, de såkaldte bløde parametre, som for en række forbrugere kommer til at spille en større og større rolle.

Jeg synes heller ikke, der er noget at sige til, at vi har haft debatten her i dag. Der er gået nogen tid, siden vi lavede revisionen af landbrugsloven. Jeg synes også, det er rimeligt, at vi ligesom sætter os ned og siger: Er det nu gået, som vi politisk ønskede, da vi lavede revisionen? Er der nogle ting, som har overhalet os?

Hvad er det så for nogle ting, vi i dagsordenen her fra regeringen har trukket frem? Vi er blevet bedt om, at vi får lavet en analyse af de sidste 25 års indsats omkring strukturudviklingen. Hvad er der sket?

Jeg tror, at det er et meget klogt udgangspunkt at have som baggrund for det videre arbejde. For der er ikke én ordfører, som ikke her i dag har påpeget, at måske står dansk landbrug over for de største udfordringer i dette århundrede i forbindelse med WTO og EU-udvidelsen. Jeg tror, det er klogt at have noget bagage med i den diskussion: Hvorfor er det gået, som det er gået de sidste 25 år? Så man skal selvfølgelig undersøge udviklingen.

Der bliver så nævnt »herunder også de skattemæssige årsager«. Jeg synes, det er klogt, at vi får de skattemæssige årsager med, for det er jo en stor del af debatten, vi møder i forsamlingshusene, og der er vidt forskellige synspunkter på det. Der er ingen tvivl om, at regeringens indfaldsvinkel til det er, at dansk erhvervsliv, hvorunder selvfølgelig også landbruget hører, skal have nogle ordentlige og fair skattemæssige forhold at operere under.

Men jeg synes, det er klogt, at vi i et sådant analysearbejde også nu kan få afdækket nogle af alle de påstande, som der er i den debat, og finde ud af, hvad det er, vi skal forholde os til – hvad de reelle virkeligheder er i stedet for kun at køre på de overskrifter, vi ser indtil nu – og så selvfølgelig også se på landbrugslovens intentioner i forhold til den udvikling.

Med hensyn til den næste pind synes jeg, at det er helt rigtigt, at man beder en gruppe forstandige mennesker om at sætte sig ned og analysere disse ting og så komme med udviklingsalternativer for den fremtidige strukturudvikling. Man siger så selvfølgelig, at det ikke bare skal være noget, som I sidder og laver sådan i en

lille dansk osteklokke. Når I skal lave disse udviklingsstrategier, muligheder og alternativer, så skal I selvfølgelig tage udgangspunkt i det, der er og bliver dansk landbrugs reelle hverdag, nemlig den internationale liberalisering og ændringerne i EU's landbrugspolitik. Men også det, som vi oplever er den nye tids krav til landbruget fra en større og større procentdel af forbrugerne, som siger miljø, dyreetik, økologi osv., skal med.

Vi siger også i denne her dagsorden: Vi bør give nogle svar til en række af de unge mennesker, som står for at etablere sig som landmænd. Jeg oplever, når jeg taler med disse unge mennesker – i øvrigt også nogle, som har været selvstændige landmænd i en længere tid – at de siger: Det er ikke sikkert, at den specifikke ejerform, som vi har i dag, er den, vi ønsker at operere under i fremtiden. Vi ønsker at operere under en ejerform, som tager afsæt i selvejet, men vi ønsker måske muligheder for en bred vifte af forskellige fælles driftsformer.

Vi møder unge landmænd, som siger: Jeg ved, jeg er god i stalden. Jeg kunne måske godt tænke mig at drive landbrug, hvor jeg kunne koncentrere mig om det og så have et gedigent samarbejde med én, som ved, han/hun er god på marken. Er der nogle steder, hvor vi i dag laver nogle blokeringer i forhold til det? Det synes jeg er en af de ting, som det kan være umådelig vigtigt at give svar på.

Der er også nogle ret store brug, som man har svært ved at forestille sig, at unge førstegangslandmænd skulle overtage. Nogle af dem er oven i købet kommet op i en så stor økonomisk volumen, at det kan blive vanskeligt også for særdeles veletablerede landmænd at overtage dem. Her kunne det også være spændende at få nogle analyser: Er der nogle bud på det i fremtiden. Jeg synes, man skal gå ind til det her med et lidt åbent sind.

Endelig siger dagsordenen, at man skal vurdere de samfundsmæssige og de beskæftigelsesmæssige konsekvenser af disse alternativer. Igen hæfter vi dagsordenen op på at sige: Der skal være ansvarlighed i det her. I må ikke, for nu at bruge det udtryk en gang til, sidde i jeres lille osteklokke og lege med noget, som ikke har realiteter i hverdagen. Når I skal udpege disse alternativer, så skal det bl.a. også være, at man vurderer de samfundsmæssige, økonomiske og beskæftigelsesmæssige konsekvenser.

Jeg vil gerne sige, at når jeg hører debatten her i dag og når jeg tager, hvad hver enkelt ord-